

LIÊN MINH CHÂU ÂU TRONG BỐI CẢNH KHỦNG HOẢNG KINH TẾ

PGS. TSKH. Trần Nguyễn Tuyên
Ban Đối ngoại Trung ương

1. Khủng hoảng kinh tế tại các nước Liên minh Châu Âu (EU)

Cuộc khủng hoảng tài chính kinh tế toàn cầu đã tác động mạnh mẽ đến tình hình kinh tế xã hội của các nước trong Liên minh Châu Âu. Thực trạng kinh tế chung hiện nay của các nước EU là: sản xuất công nghiệp suy giảm mạnh, tình trạng suy thoái lan rộng với tốc độ nhanh, kèm theo tình trạng thất nghiệp gia tăng. Mặc dù cuộc khủng hoảng này nổ ra tại trung tâm kinh tế thế giới là nền kinh tế Mỹ, chiếm 27% GDP của thế giới, nhưng đã lan rộng sang các trung tâm kinh tế thế giới như: EU, Nhật Bản và các nền kinh tế mới nổi như: Trung Quốc, Nga, Ấn Độ, Braxin. Năm 2008, sản xuất công nghiệp của các nước EU giảm 12%. Theo dự báo của Quỹ Tiền tệ Quốc tế, năm 2009 tăng trưởng GDP của khối sẽ giảm -3,2% Tỷ lệ thất nghiệp tại các nước EU đã tăng vọt, hiện nay trên 8,5%, tương đương với 19 triệu người, là mức cao nhất kể từ cuộc đại khủng hoảng 1929-1933.

Liên minh Châu Âu hiện nay gồm 27 nước thành viên, được đánh giá có thị trường nội địa rộng lớn nhất thế giới, trong đó có 16 nước thành viên sử dụng đồng Euro. Tuy

nhiên trong bối cảnh khủng hoảng tài chính toàn cầu, cả các nước Tây Âu và Đông Âu đều gặp khó khăn, tâm lý lo ngại các nền kinh tế khu vực châu Âu sẽ phục hồi chậm hơn so với châu Á. Mỹ.

Đức là nền kinh tế lớn nhất châu Âu và đứng thứ ba thế giới chính thức rơi vào cuộc suy thoái lớn nhất trong vòng 12 năm qua. Kinh tế Anh cũng lâm vào suy thoái, theo dự báo năm 2009 sẽ chịu mức sụt giảm mạnh nhất kể từ gần hai thập niên qua. số người thất nghiệp có thể lên tới 3 triệu người vào năm 2010. Số liệu thống kê của Italia cho biết, nền kinh tế nước này đang rơi vào cuộc suy thoái nặng nề nhất kể từ năm 1992. năm 2008 tốc độ phát triển kinh tế của nước này đạt 0%, tỷ lệ thất nghiệp gần 7%, năm 2009 theo dự báo tình hình còn xấu hơn, GPP âm 2%.

Kinh tế các nước Trung và Đông Âu đang gặp nhiều khó khăn do hai nguyên nhân chính là suy giảm xuất khẩu và sự khan hiếm tài chính. Xuất khẩu là động lực chủ yếu trong tăng trưởng kinh tế của Cộng hòa Séc, Hunggari, Xlôvakia..., chiếm từ 80-90% tổng sản phẩm nội địa, chủ yếu xuất sang các nước Tây Âu, Mỹ. Điều kiện kinh tế các

nước khu vực đồng Euro và Mỹ bị suy thoái đã hạn chế xuất khẩu và tăng trưởng của các nước Đông Âu. Khủng hoảng kinh tế đã làm rạn nứt sự liên minh trong khối EU, trước hết do xu hướng lo ngại vì sự xuất hiện trở lại của chủ nghĩa bảo hộ ở châu Âu, đồng thời nổi lên vấn đề giúp đỡ các nước Đông Âu trong việc chống đỡ với tác động của khủng hoảng tài chính toàn cầu hiện nay.

Tuy nhiên, chính phủ các nước đã sử dụng các biện pháp để khắc phục khủng hoảng như: Cắt giảm lãi suất được hàng loạt các ngân hàng Trung ương thực hiện; Thực hiện các gói giải cứu, kích thích nền kinh tế; Cải tổ, điều chỉnh hoạt động, tăng cường giám sát hoạt động của hệ thống tài chính ngân hàng; Thực hiện sự phối hợp chính sách giữa các chính phủ trong khối EU, cũng như thống nhất chính sách của Khối đối với các vấn đề toàn cầu; Chống mọi hình thức bảo hộ. EU kêu gọi sớm kết thúc Vòng đàm phán Doha về tự do thương mại toàn cầu và ủng hộ một sáng kiến đa phương về tài chính thương mại; Cải cách Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) và Ngân hàng Thế giới (WB).

EU cho biết, trên cơ sở tự nguyện, sẵn sàng cấp thêm khoản vay tạm thời trị giá 75 tỷ Euro (103 tỷ USD) để tăng khả năng cho vay của IMF, đồng thời cho các nước mới nổi và các nước đang phát triển có tiếng nói lớn hơn trong IMF. EU thực hiện trợ giúp các nước Đông Âu trong việc giảm tác động của khủng hoảng tài chính toàn cầu. Tại Hội nghị thượng đỉnh EU vừa qua, các nhà lãnh đạo châu Âu đã quyết định tăng gấp đôi số

tiền trợ giúp các nền kinh tế Đông Âu. Ngân hàng Tái thiết và Phát triển Đông Âu (EBRD), Ngân hàng Đầu tư Châu Âu (EIB), và Ngân hàng Thế giới (WB) cũng đã nhất trí sẽ bơm số tiền 24.5 tỷ Euro, tương đương 31 tỷ USD vào các ngân hàng của khu vực Trung và Đông Âu trong thời gian 2 năm.

Theo đánh giá của các chuyên gia, kinh tế thế giới đã bắt đầu có dấu hiệu của sự phục hồi tuy cũng mong manh, tiềm ẩn nhiều khó khăn. Tuy nhiên tình hình kinh tế của các nước EU (cả các nước Tây Âu và các nước Đông Âu mới gia nhập) đều đang gặp nhiều khó khăn, dấu hiệu chạm đáy, phục hồi chưa rõ, nhiều khả năng phục hồi sau châu Á và Mỹ... Vấn đề khủng hoảng nợ công cao, thâm hụt ngân sách trầm trọng ở nhiều nước trong khối như Hy Lạp, Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha... đang có xu hướng lan sang nhiều nước, ảnh hưởng đến sự phục hồi và ổn định của khu vực đồng Euro.

2. Tình hình chính trị

Thực chất cuộc khủng hoảng này là khủng hoảng của chủ nghĩa tư bản về thể chế và mô hình phát triển. Đây không phải đơn thuần là cuộc khủng hoảng kinh tế (tài chính, thương mại và việc làm) mà còn là khủng hoảng cơ cấu và thể chế sâu sắc, không phải ngẫu nhiên mà nhiều chính phủ ở châu Âu sụp đổ do khủng hoảng kinh tế như Ai-xơ-len, Cộng hòa Séc, Hunggari. Cuộc khủng hoảng kinh tế tài chính đã tác động mạnh đến tình hình chính trị của cả Khối và từng nước, trong đó có phong trào cộng sản của các nước trong khu vực.

Trước sự thay đổi trong khu vực, nhất là tác động của cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu, nhìn chung các đảng xã hội dân chủ ở châu Âu đang gặp khó khăn và việc thay bằng lãnh đạo của các đảng trung hữu đang diễn ra. Khuynh hướng hiện nay ở nhiều nước trong khu vực là các đảng trung hữu đang tiếp quản chính sách của các đảng xã hội dân chủ, các đảng này đang chiếm ưu thế ở nhiều nước châu Âu trước đây vốn do các đảng xã hội dân chủ chi phối. Hiện nay các nước châu Âu rất khó khăn trong việc tạo dựng mô hình chính sách của chính phủ xã hội dân chủ. Mô hình Bắc Âu ở Thụy Điển hiện do Liên minh Bảo thủ quản lý. Ở Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha, Áo và Slovakia cũng có Đảng Xã hội dân chủ cầm quyền nhưng đang chao đảo do khủng hoảng kinh tế và thất nghiệp tăng cao. Ngoài ra, Đảng Xã hội dân chủ chỉ là đối tác nhỏ trong Chính phủ liên hiệp như ở Đức, Bỉ, Hà Lan. Ở một số nước như Pháp, Italia, nơi các nhà lãnh đạo có thái độ cứng rắn trong việc cầm quyền, nhiều đảng cánh tả đang mất dần quyền lực chính trị (ở Ý, Liên minh Cánh hữu của cựu Thủ tướng Silvio Berlusconi lên cầm quyền lần thứ tư).

Sự thay thế các Đảng Xã hội dân chủ bằng lực lượng cánh hữu có nguyên nhân sâu xa từ những khó khăn kinh tế và xã hội nảy sinh, nhất là tác động của cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu hiện nay; chủ nghĩa thị trường tự do mới lâm vào khủng hoảng đòi hỏi phải có sự can thiệp điều tiết của nhà

nước, trong khi hệ tư tưởng thay thế chưa phù hợp.

Điều này được thể hiện rõ qua kết quả bầu cử Nghị viện Châu Âu. Cuộc bầu cử Nghị viện Châu Âu (EP) tại 27 nước thành viên Liên minh Châu Âu diễn ra từ ngày 4 đến 7/6/2009 để bầu ra 736 nghị sĩ cho nhiệm kỳ 2009 – 2014. Cuộc bầu cử Nghị viện Châu Âu lần này được đánh giá là quy mô nhất từ trước tới nay của EU. Các cuộc thăm dò dư luận gần đây cho thấy đa số cử tri châu Âu tỏ ra thờ ơ, tấy chay và thiếu hiểu biết về cuộc bầu cử này. Tình trạng tỷ lệ người đi bỏ phiếu thấp kỷ lục.

Trên thực tế, tuy mang danh nghĩa là cơ quan đại diện cho toàn thể công dân EU nhưng EP không có thực quyền lập pháp vì quyền hạn này thuộc về Ủy ban Châu Âu, trong khi đó, quyền thông qua lại thuộc về Hội đồng Bộ trưởng Châu Âu. Người dân các nước EU cho rằng Nghị viện Châu Âu không có thẩm quyền trực tiếp để giải quyết các tác động của cuộc khủng hoảng kinh tế mà quan trọng phải là Quốc hội của từng quốc gia. Các nước EU vẫn áp dụng luật riêng do Quốc hội trong nước soạn thảo và thông qua, luật chung của Khối chỉ là những sắc luật có tính chung chung...

Trong bối cảnh cuộc khủng hoảng kinh tế, tài chính đang ảnh hưởng nặng nề, người dân các nước EU bất mãn đối với chính sách của các chính phủ đang điều hành đất nước trong giai đoạn hiện nay. Trước thực trạng thất nghiệp tăng, giá cả leo thang, phúc lợi xã hội bị cắt giảm, tăng trưởng kinh tế sụt

giảm, đời sống nhân dân hầu hết các nước gặp khó khăn.

Chính sách của các đảng cánh hữu, đảng Xã hội - Dân chủ về cơ bản vẫn bảo vệ lợi ích cho các tập đoàn tài chính, công nghiệp, trút hậu quả khủng hoảng lên đầu nhân dân lao động. Thất bại của các đảng Cánh tả, đảng Xã hội, Xã hội - Dân chủ trong bầu cử Nghị viện Châu Âu 2009 cho thấy, các chính sách kinh tế - xã hội của các đảng truyền thống xã hội, xã hội dân chủ nhìn chung không khác mấy so với chính sách cánh hữu. Trong nhiều năm nay, người dân châu Âu cũng bất bình với chính sách của các đảng truyền thống. Trong cuộc bầu cử lần này, số phiếu của các đảng Cộng sản giảm đáng kể. Các đảng này trong quá trình vận động tranh cử không đưa ra được giải pháp rõ ràng để giải quyết những bức xúc, khó khăn của người dân do khủng hoảng kinh tế gây ra; đồng thời thiếu nhất quán về chủ trương, đường lối và hành động, thậm chí chia rẽ ngày càng sâu sắc.

3. Về các đảng Cộng sản, lực lượng cánh tả

Các đảng Cộng sản đều nhận định khủng hoảng tài chính, kinh tế hiện nay là cuộc khủng hoảng toàn diện, không chỉ là khủng hoảng tài chính, khủng hoảng một số ngành sản xuất mà là khủng hoảng của phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa trong điều kiện toàn cầu hoá. Cuộc khủng hoảng đánh dấu sự phá sản của học thuyết kinh tế thị trường tự do mới, cho thấy giới hạn lịch sử của hệ thống tư bản chủ nghĩa. Khủng

hoảng làm cho các mâu thuẫn xã hội nhất là mâu thuẫn giữa giai cấp công nhân, nhân dân lao động với giai cấp tư sản cầm quyền ngày càng trở lên gay gắt trong bối cảnh chính phủ các nước đang muốn trút hậu quả khủng hoảng lên giai cấp công nhân và nhân dân lao động, sử dụng các gói trợ cứu kinh tế từ ngân sách do đóng góp của người dân, trong khi thiếu quan tâm về mặt chính sách xã hội, tiếp tục gói chính sách trợ cấp để cứu các công ty của các tập đoàn tư bản.

Trong thời gian qua, phong trào cộng sản và công nhân quốc tế trong khu vực châu Âu trải qua những giai đoạn thăng trầm. Sau khi Đông Âu và Liên Xô tan rã, nhiều đảng Cộng sản ở Tây Âu rơi vào khủng hoảng trầm trọng, bị phân hoá lực lượng, giảm sút số lượng, có chiều hướng ngả sang trào lưu xã hội - dân chủ, nhiều đảng đổi tên, từ bỏ một số nguyên tắc hoạt động. Từ cuối thập niên 1990, phong trào cộng sản ở một số nước trong Liên minh Châu Âu có xu hướng phục hồi nhưng chưa đồng đều, liên tục. Thực tế đòi hỏi các đảng Cộng sản và lực lượng cánh tả tập hợp được quần chúng trong cuộc đấu tranh vì dân sinh, dân chủ, vì tiến bộ, công bằng xã hội, thực hiện mục tiêu chủ nghĩa xã hội, đổi mới về mục tiêu, phương thức hoạt động, cách tập hợp quần chúng.

Dưới đây là định hướng hoạt động của một số đảng trong khu vực.

Đảng cộng sản Hy Lạp

Đại hội lần thứ 18 đảng Cộng sản Hy Lạp cho thấy tư tưởng cộng sản chủ nghĩa vẫn lan sâu, có gốc rễ trong phong trào đấu tranh giai cấp công nhân và nhân dân lao động. Tuy nhiên, Đại hội nhấn mạnh cần tăng cường đoàn kết trong Đảng, chú trọng công tác xây dựng Đảng, nhất là tiếp tục đổi mới phương thức hoạt động của Đảng, đổi mới hơn nữa trong vận động lực lượng thanh niên, phụ nữ, trí thức, những người trung lưu; tăng cường công tác tuyên truyền lý luận. Đại hội xác định những giải pháp nhằm bảo vệ giai cấp công nhân và người lao động Hy Lạp trong bối cảnh khủng hoảng hiện nay, khẳng định không được để hậu quả của cuộc khủng hoảng kinh tế trút lên đầu giai cấp công nhân và nhân dân lao động, không thể giải quyết việc làm cho người lao động, tăng lợi nhuận cho giới chủ, mà phải giải quyết theo các giải pháp tổng thể, chuẩn bị tích cực cho các cuộc bầu cử trong nước và Nghị viện Châu Âu.

Về nhiệm vụ đối ngoại, Đại hội nhấn mạnh cần tiếp tục củng cố phong trào cộng sản, công nhân quốc tế, thông qua các hoạt động song phương và đa phương nhằm tăng cường sự hiểu biết và phối hợp hành động giữa các đảng anh em, tập hợp lực lượng trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa độc quyền, chống đói nghèo, vì dân sinh, dân chủ, tiến bộ, công bằng xã hội, tăng cường đoàn kết trong phong trào cộng sản và công nhân quốc tế; ủng hộ lực lượng cánh tả Mỹ Latinh, tăng cường đoàn

kết với cách mạng Cuba, ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Paletxtin. Đại hội không tán thành việc thành lập đảng Cánh tả châu Âu, cho rằng đây là biểu hiện của chủ nghĩa cơ hội mới làm suy yếu phong trào cộng sản ở châu Âu, những người thuộc Đảng Cánh tả châu Âu đang nghiên cứu sâu sắc hơn những vấn đề đang nảy sinh trong chủ nghĩa tư bản hiện đại. Đảng phản đối những nhượng bộ của Hy Lạp đối với EU và chính sách đối ngoại thân NATO của Hy Lạp.

Đại hội đã đánh giá những nguyên nhân khách quan và chủ quan trong việc tan rã của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô trong thế kỷ XX và trình bày một số quan điểm cơ bản của đảng Cộng sản Hy Lạp về chủ nghĩa xã hội, quan hệ giữa chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản, những đặc trưng kinh tế của chủ nghĩa xã hội, việc thực hiện quy luật phân phối theo lao động và các hình thức tổ chức kinh tế.

Đảng Cộng sản Tái lập Italia và Đảng Những người Cộng sản Italia

Tình hình của hai đảng hiện nay rất khó khăn trong bối cảnh Liên minh Cánh hữu thắng áp đảo trong cuộc bầu cử Quốc hội lên cầm quyền. Lực lượng bị chia rẽ, thiếu phương tiện hoạt động, lần đầu tiên không có ghế trong Quốc hội qua cuộc bầu cử tháng 4/2008, hai đảng Cộng sản Italia đều cho rằng nguyên nhân sâu xa là do lực lượng cộng sản bị chia rẽ, đánh mất bản sắc riêng của mình. Hiện cả hai đảng đều rất khó khăn về tài chính, không có phương tiện thông tin đại chúng, không có đại diện trong chính

quyền. Gần đây, một bộ phận của Đảng Cộng sản Tái lập Italia đã ly khai khỏi Đảng. Cuộc khủng hoảng tài chính, kinh tế hiện nay một mặt gây khó khăn cho hoạt động của Đảng, song mặt khác cũng tạo cơ hội cho Đảng trong việc tập hợp quần chúng. Trước yêu cầu phải vượt qua số phiếu 4% tại cuộc bầu cử Nghị viện Châu Âu, hai đảng đang ra sức cùng cố lực lượng, liên minh với nhau trong việc đưa ra danh sách ứng viên và tính tới khả năng có thể hợp nhất lại vào một thời điểm thích hợp.

Về mô hình và tương lai của chủ nghĩa xã hội, đại diện hai đảng đều cho rằng, chủ nghĩa xã hội là mục tiêu, lý tưởng đấu tranh của các đảng Cộng sản, tuy nhiên chủ nghĩa xã hội trong thế kỷ này phải được phân tích từ những sai lầm, đổ vỡ của quá khứ để xây dựng mô hình chủ nghĩa xã hội mới, có sức sống. Về mặt kinh tế, nhà nước vẫn phải can thiệp vào nền kinh tế chung, không quan liêu như nhà nước ở các nước xã hội chủ nghĩa trước đây. Cần có cách tiếp cận đầy đủ về khu vực dịch vụ công dưới chủ nghĩa xã hội, các lĩnh vực như tài nguyên môi trường, y tế, giáo dục, văn hoá... không thể thực hiện tư nhân hoá hoàn toàn. Chủ nghĩa xã hội hiện thực phải đảm bảo bình đẳng, tự do, tiến bộ và sự phát triển cho mọi thành viên cũng như cả cộng đồng xã hội. Mô hình chủ nghĩa tư bản hiện nay tiếp tục làm nhanh chóng cạn kiệt các nguồn lực của đất nước. Khủng hoảng của chủ nghĩa tư bản đã tạo điều kiện để các đảng Cộng sản cùng cố, tuyên truyền

lý tưởng cộng sản chủ nghĩa, tập hợp quần chúng, xây dựng mặt trận thống nhất.

Hai đảng Cộng sản Italia cho rằng, các giải pháp để khắc phục suy thoái kinh tế trong khu vực Liên minh Châu Âu như Chính phủ bơm thêm tiền để cứu các hệ thống ngân hàng tài chính, thay đổi theo hướng cơ cấu lại một số lĩnh vực trong nền kinh tế chỉ là những giải pháp tạm thời, chưa giải quyết được căn bản nguyên nhân sâu xa của cuộc khủng hoảng. Đảng Cộng sản Italia đưa ra chủ trương chính phủ trong khi bơm tiền cứu hệ thống ngân hàng tài chính, duy trì lợi nhuận của các tập đoàn tư bản phải bảo đảm an sinh xã hội cho người lao động, thực hiện chương trình bảo vệ môi trường sinh thái. Đánh giá về các giải pháp vực nền kinh tế của chính quyền, Đảng Cộng sản Tái lập Italia cho rằng các chính sách giải quyết nợ nần bằng cách phát hành trái phiếu nhiều hơn làm cho tình trạng nợ nần thêm trầm trọng. Chính phủ cần thay đổi chính sách "thiên đường miễn thuế" cho các công ty, tập đoàn, cần dùng ngân sách để trợ cấp thất nghiệp, bảo đảm an sinh cho người lao động.

Đảng Cộng sản Italia cho rằng Liên minh Châu Âu không có dân chủ, thực chất là do các chính phủ các nước lớn và các công ty đa quốc gia chi phối. Do vậy, Đảng phản đối chính sách của khối Liên minh Quân sự Bắc Đại Tây Dương (NATO) và thấy cần cải tổ EU để thực hiện dân chủ rộng hơn.

Đảng Cộng sản Pháp nhận định rằng cuộc khủng hoảng của cánh tả đang trầm

trọng thêm, Đại hội lần thứ 34 diễn ra vào cuối năm 2008 là một đại hội khó khăn của Đảng, song đa số những người cộng sản Pháp đều nhất trí về sự cần thiết duy trì Đảng Cộng sản Pháp. Văn kiện được thông qua tại Đại hội này đã phân tích sâu sắc những yếu kém của Đảng, của cánh tả, tình hình trong nước và quốc tế, những mâu thuẫn trong nước và trên thế giới, những thuận lợi và khó khăn, *khẳng định niềm tin của những người cộng sản đối với nhu cầu vượt qua chủ nghĩa tư bản, cải tạo xã hội vì lý tưởng cộng sản chủ nghĩa*, đề ra quyết tâm, đường lối, chiến lược, nhiệm vụ của Đảng cho thời gian tới (trước mắt và lâu dài), cùng với các hình thức và biện pháp thực hiện phù hợp với hoàn cảnh nước Pháp.

Những người cộng sản có niềm tin rằng một phương thức phát triển khác, một quan niệm khác về sự phát triển của con người, một phương thức sản xuất khác với phương thức của CNTB là cần thiết và có thể có được. Đó chính là sự đi tới cải tạo xã hội triệt để. Cuộc khủng hoảng của hệ thống tư bản trên thế giới đã bùng nổ sau bao năm chín muồi và ngày càng nghiêm trọng. Nhu cầu muốn vượt qua chủ nghĩa tư bản ngày càng lớn.

Khủng hoảng của chủ nghĩa tư bản làm rung chuyển thế giới và sẽ dẫn đến một giai đoạn chính trị mới. Những người cộng sản cần phải làm tất cả để đóng góp vào sự nghiệp đó. Một trang sử khác của đấu tranh

giai cấp đang được mở ra ở Pháp, châu Âu và trên thế giới.

Đảng cộng sản Bồ Đào Nha, Đại hội lần thứ 18 của Đảng họp tháng 12/2008 đã đánh giá: “Thời điểm khủng hoảng của chủ nghĩa tư bản hiện nay chính là thời cơ cho các lực lượng hoà bình, dân chủ trên thế giới tăng cường đoàn kết, phối hợp đấu tranh chống chiến tranh, bảo vệ hoà bình, phấn đấu xây dựng một trật tự thế giới mới dân chủ, công bằng. Sự đoàn kết và hợp tác giữa các đảng cộng sản, công nhân và cánh tả trên thế giới hiện nay có ý nghĩa to lớn, cần thiết và cấp bách. Đảng Cộng sản Bồ Đào Nha tiếp tục nêu cao tinh đoàn kết quốc tế đối với các lực lượng cách mạng, các đảng cánh tả tiên bộ trên thế giới”, “đấu tranh vì sự biến đổi xã hội và chủ nghĩa xã hội,... đoàn kết, sẵn sàng hợp tác và sát cánh với tất cả các đảng anh em đấu tranh vì công lý xã hội, tiến bộ và dân chủ, bảo vệ chủ quyền, chống chiến tranh, vì hoà bình và dám đương đầu với chủ nghĩa đế quốc”.

Đảng Cộng sản Bồ Đào Nha phê phán mạnh mẽ chính sách của chính phủ của Đảng Xã hội Bồ Đào Nha (PSP) và Đảng Dân chủ - Xã hội (PDS) thiên hữu đang đẩy Bồ Đào Nha ngày càng phụ thuộc vào tư bản độc quyền siêu quốc gia, gia tăng bóc lột tư bản chủ nghĩa và phân hóa xã hội, bản cùng hóa nhân dân lao động (18% dân số Bồ Đào Nha sống dưới mức nghèo đói, gần 3 triệu người có thu nhập thấp dưới 10 Euro/ngày, khoảng 230 nghìn người thu nhập dưới 5 Euro/ngày). Chính sách thiên hữu của chính

phủ Tổng thống Căcvanhô Xinva sau cuộc bầu cử tháng 2/2005 đã gây ra những hậu quả nghiêm trọng và toàn diện đối với đời sống của nhân dân Bồ Đào Nha, cho chế độ dân chủ và chủ quyền quốc gia. Chính vì vậy, Đảng kêu gọi các lực lượng dân chủ, tiến bộ trong nước ủng hộ và cùng phối hợp hành động làm thất bại các chính sách thiên hữu này, nhằm bảo vệ lợi ích người lao động và đất nước Bồ Đào Nha, phấn đấu vì một giải pháp cánh tả hướng tới chủ nghĩa xã hội. Đảng khẳng định với "những người lao động và nhân dân Bồ Đào Nha rằng, sau Đại hội này, Đảng Cộng sản Bồ Đào Nha tự tin hơn, quyết tâm hơn và kiên định hơn trong cuộc đấu tranh chống lại chính sách hữu khuynh của Chính phủ vì nó đã gây ra bao nhiêu điều xấu xa và tệ hại cho đất nước" (phát biểu bế mạc Đại hội của đồng chí Tổng Bí thư).

Đảng tiếp tục khẳng định một cách mạnh mẽ bản sắc cộng sản và cách mạng, lập trường quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin và nguyên tắc tập trung dân chủ, khẳng định "chủ nghĩa xã hội là hệ thống ưu việt của nhân loại". Đại hội đã tổng kết hoạt động của Đảng từ Đại hội XVII (tháng 11/2004) đến nay, đề ra các biện pháp đổi mới, củng cố về tổ chức, đoàn kết nội bộ, mở rộng ảnh hưởng trong quần chúng, thông qua cương lĩnh hành động, phương hướng và những biện pháp nhằm củng cố lực lượng của Đảng trong nhân dân lao động và ảnh hưởng của Đảng trong đời sống chính trị đất nước. Trong thời gian qua, mặc dù phải hoạt động trong những điều kiện khó khăn, nhưng

Đảng vẫn kiên trì đấu tranh cho mục đích cao cả của mình, duy trì bản sắc cộng sản và đã thu được kết quả đáng mừng: Đảng đã kết nạp thêm được 7 nghìn đảng viên mới, trong đó có nhiều đảng viên trẻ. Mối quan hệ giữa Đảng và quần chúng nhân dân lao động được tăng cường.

Trong bối cảnh khó khăn, nhiều đảng cộng sản và lực lượng cánh tả, lực lượng tiến bộ đều *khẳng định cuộc khủng hoảng này cho thấy chủ nghĩa tư bản đã bộc lộ rõ những hạn chế lịch sử. Sự điều chỉnh vừa qua của các chính phủ không thể khắc phục được những mâu thuẫn vốn có của chủ nghĩa tư bản. Chủ nghĩa xã hội là triển vọng và tương lai của nhân loại, chỉ có chủ nghĩa xã hội mới có thể giải quyết được một cách căn bản những mâu thuẫn nội tại của phương thức xã hội tư bản chủ nghĩa ở phạm vi quốc gia và quốc tế.*

Tài liệu tham khảo

1. Hội nghị quốc tế các Đảng Cộng sản lần thứ 19, tại Bruc-xen, Bỉ, ngày 14-16/5/2010 với chủ đề *"The consequences of the economic crisis and the intervention of communist parties"*.
2. *Cuộc khủng hoảng nợ tại Hy Lạp và châu Âu*, Thời báo Kinh tế Việt Nam ngày 22/4/2010.
3. WWW.World Bank.org/ Global Outlook.
4. The Economist. May. 2010.